

MUZYKA

WYMAGANIA EDUKACYJNE klasa 4

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej.

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

- I. Ekspresja twórcza i doskonalenie umiejętności muzycznych
- II. Język muzyczny i twórcze działania
- III. Wiedza o kulturze muzycznej, narodowym i światowym dziedzictwie kulturowym

Wymagania szczegółowe:

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.

1. W zakresie śpiewu. Uczeń:

- a) śpiewa ze słuchu lub z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) minimum 10 różnorodnych utworów wokalnych w roku szkolnym,
- b) poprawnie śpiewa z pamięci, zachowując należyłą postawę, hymn państwowy „Mazurek Dąbrowskiego”;
- c) śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i inne, zachowując naturalne właściwości głosu;
- d) improwizuje wokalnie oraz tworzy pod kierunkiem nauczyciela i samodzielnie, różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad.

2. W zakresie gry na instrumentach. Uczeń:

- a) gra na instrumentach ze słuchu lub przy pomocy nut (w zespole lub solo) na jednym lub kilku instrumentach melodycznych (do wyboru) oraz perkusyjnych niemelodycznych.
- b) gra na wybranym instrumencie melodycznym Hymn Europy (instrumentalną wersję „Ody do radości” L. van Beethovena);
- c) odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne;
- d) improwizuje oraz tworzy pod kierunkiem nauczyciela lub samodzielnie, różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów.

3. W zakresie ruchu przy muzyce. Uczeń:
 - a) odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne;
 - b) wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne: polskich tańców narodowych: poloneza, kujawiaka i krakowiaka, wybranych tańców ludowych (szczególnie własnego regionu), wybranych tańców różnych narodów,
 - c) improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki.
4. W zakresie słuchania i percepcji muzyki. Uczeń:
 - a) świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej: reprezentatywnych dla kolejnych epok, muzyki jazzowej i rozrywkowej, polskich pieśni artystycznych i patriotycznych, utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej;
 - b) rozpoznaje ze słuchu: brzmienie instrumentów muzycznych, brzmienie głosów ludzkich: sopran, alt, tenor, bas, podstawowe formy muzyczne: AB, ABA, ABA1, rondo i wariacje, polskie tańce narodowe,
 - c) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.

1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce:
 - a) podstawowe pojęcia i terminy muzyczne oraz zależności między nimi;
 - b) określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, harmonię, agogikę)
2. Uczeń odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej:
 - a) nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii;
 - b) różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz;
 - c) zna skróty pisowni muzycznej: repetycja, volty, da capo al fine;
 - d) zna podstawowe oznaczenia: metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne.
3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje podziału:
 - a) instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku,
 - b) głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas) oraz technik wokalnych;
 - c) aparatu wykonawczego (solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band, zespół folkowy).
4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki:
 - a) muzyki ze względu na jej rodzaj (wokalna, instrumentalna, wokalo-

- instrumentalna, artystyczna, rozrywkowa, ludowa, sakralna, filmowa);
 - b) stylów muzycznych (do wyboru: pop, rock, jazz, folk, rap, techno, disco, reggae i inne);
 - c) form muzycznych: budowa okresowa, AB, ABA, , kanon, rondo, wariacje, pieśń, opera, balet, operetka, musical, koncert, symfonia;
 - d) faktury muzycznej: homofoniczna, polifoniczna.
5. Uczeń określa charakterystyczne cechy:
- a) polskich tańców narodowych: poloneza, mazura, kujawiaka, oberka, krakowiaka;
 - b) wybranych polskich tańców ludowych z uwzględnieniem własnego regionu;
 - c) wybranych tańców towarzyskich i współczesnych.
6. Uczeń wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (średniowiecze, renesans, barok, klasycyzm, romantyzm, muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich.
7. Uczeń porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: np. Mikołaj Gomółka, Jan Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin, Stanisław Moniuszko, Karol Szymanowski, Witold Lutosławski, Wojciech Kilar, Henryk Mikołaj Górecki, Krzysztof Penderecki i inni).
8. Uczeń potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne, argumentując swoje wybory.

III. Kultura muzyczna, narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe. Uczeń:

1. zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;
2. zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;
3. poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach;
4. poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;
5. angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;
6. stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców.

Sposoby oceniania osiągnięć uczniów.

Na lekcjach muzyki, ocena powinna motywować ucznia do działania i rozwijania swoich umiejętności. Znajomość elementów teorii i historii muzyki powinna być oceniana według jednakowych kryteriów dla całej klasy, natomiast umiejętność śpiewu, gry na instrumentach, tworzenia – według predyspozycji muzycznych ucznia i jego zaangażowania i staranności. Ocena powinna być więc relatywna, uzależniona od potencjału uczniów i prezentowanej przez nich postawy.

Kryteria oceniania.

Ocenię podlegają:

śpiew, gra na instrumentach, działania twórcze, znajomość elementów notacji muzycznej, wiedza muzyczna, aktywność na lekcji, umiejętność percepcji muzyki, zaangażowanie w kreowanie kultury artystycznej.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- wykazuje szczególne zainteresowania muzyką, posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania,
- gra z zaangażowaniem na flecie ze słuchu lub przy pomocy nut (w zespole lub solo) utwory dodatkowe,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę i umiejętności w pozalekcyjnych działaniach muzycznych,
- reprezentuje szkołę biorąc udział w festiwalach i konkursach muzycznych lub aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły i środowiska.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa poprawnie pod względem melodycznym i rytmicznym, ze słuchu lub z wykorzystaniem nut (w grupie, solo, z akompaniamentem),
- opanował umiejętność grania z nut na flecie kilku utworów,
- swobodnie posługuje się terminologią i notacją muzyczną i stosuje ją w praktyce,
- tworzy proste akompaniamenty do wybranych piosenek,
- potrafi analizować budowę poznanych na lekcjach form muzycznych,
- rozpoznaje polskie tańce narodowe,
- poprawnie wykonuje działania muzyczno – ruchowe,
- potrafi wymienić i grupować instrumenty muzyczne,

- potrafi rozpoznać muzykę różnych epok i podać kilka jej charakterystycznych cech,
- potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji,
- zna i umie wymienić i rozpoznać rodzaje głosów ludzkich,
- potrafi wymienić nazwiska kilku znanych i wybitnych kompozytorów,
- chętnie i z uwagą słucha utworów muzycznych,
- jest zawsze przygotowany do lekcji, starannie wykonuje ćwiczenia, jest systematyczny, ma zeszyt, podręcznik i flet,
- chętnie bierze udział w różnych działaniach muzycznych na forum klasy i szkoły.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- chętnie, ale z niewielkimi pomyłkami indywidualnie i grupowo śpiewa poznane pieśni i piosenki,
- stara się wykonać utwory instrumentalne lub ich fragmenty, ale robi to z niewielkimi pomyłkami,
- dobrze posługuje się terminologią i notacją muzyczną,
- stara się analizować budowę prostych utworów muzycznych,
- stara się, w miarę poprawnie wykonywać działania muzyczno - ruchowe,
- potrafi wymienić po kilka instrumentów z każdej z grup oraz wymienić rodzaje głosów ludzkich,
- potrafi podać kilka cech muzyki dawnej,
- potrafi korzystać ze źródeł informacji,
- chętnie słucha utworów muzycznych
- sporadycznie zdarza mu się nieprzygotowanie do lekcji.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- niezbyt poprawnie, z pomocą nauczyciela śpiewa niektóre piosenki
- niezbyt poprawnie, z pomocą nauczyciela gra na flecie wybrane melodie,
- niezbyt dobrze posługuje się notacją muzyczną i terminologią,
- nie zna budowy utworów muzycznych,
- niedbale wykonuje działania muzyczno - ruchowe,
- potrafi wymienić tylko niewielką ilość instrumentów muzycznych,
- niezbyt chętnie korzysta ze źródeł informacji,
- bez zaangażowania i niechętnie słucha utworów muzycznych,
- dość często bywa nieprzygotowany do lekcji,
- aktywność ucznia na lekcji budzi zastrzeżenia.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- niedbale, korzystając z pomocy nauczyciela, śpiewa wybrane piosenki,
- niedbale, nie starając się poprawić błędów, gra na flecie proste utwory,
- myli lub nie zna większości podstawowych pojęć i znaków muzycznych
- niechętnie pracuje na lekcji,
- często nie ma podręcznika, zeszytu i instrumentu,
- nie odrabia zadań domowych,
- pomimo zachęty nauczyciela, biernie uczestniczy w podejmowanych zadaniach.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje negatywny stosunek do przedmiotu,
- nie bierze udziału w działaniach muzycznych (nie gra na flecie, nie śpiewa nawet w grupie, nie włącza się nawet w proste ćwiczenia rytmiczne)
- nie nosi podręcznika, zeszytu przedmiotowego i instrumentu,
- nie odrabia zadań domowych, nie przygotowuje się do lekcji,
- mimo usilnych starań nauczyciela, nie wykazuje żadnej chęci do poprawy aktywności i swojej oceny.